

Utrikespolitik och internationellt samarbete

Sven Winnell 080216:

Det regeringen arbetar med enligt Internet 080216.

Utrikespolitik och internationellt samarbete.

<http://winnell.com/omr353g19.pdf>

(32+34+61+6523+6525+653+7951)

Utrikespolitik och internationellt samarbete

<http://regeringen.se/sb/d/1492>

[Folkrätt och mänskliga rättigheter](#)

[Global utveckling och bistånd](#)

[Länder och regioner](#)

[Utrikes- och säkerhetspolitik](#)

Utrikesdepartementet (UD) ansvarar tillsammans med utlandsmyndigheterna för Sveriges förbindelser med andra länder. På UD formuleras också de handlingsalternativ som ligger till grund för regeringens ställningstaganden i utrikespolitiska frågor. Till utrikesförvaltningens uppgifter hör dessutom att ta tillvara enskilda svenska medborgares och organisationers intressen utomlands.

Klimatförändringarna hotar de fattigaste

Kommissionen för klimatförändring och utveckling höll sitt första möte på Haga slott den 14-15 februari. Biståndsminister Gunilla Carlsson är ordförande. På en pressträff berättade hon om hur de första mötena hade gått:

- Klimatförhandlingarna som pågår är så viktiga att vi måste hitta ett bra sätt att samarbeta och finna lösningar på de praktiska problemen som uppstår, säger Gunilla Carlsson.

- [Läs intervjun med Gunilla Carlsson och Johan Schaar om hur mötet har gått](#)

- [Se intervjun med Gunilla Carlsson på YouTube](#)
- [Pressmeddelande: Internationella kommissionen för klimat och utveckling möts i Stockholm](#)
- [Läs mer om Kommissionen för klimat och utveckling](#)

Utrikesdeklarationen presenteras i riksdagen

I dag presenterar utrikesminister Carl Bildt regeringens utrikesdeklaration. Efter den utrikespolitiska debatten i riksdagen anordnas en pressträff med utrikesminister Carl Bildt, biståndsminister Gunilla Carlsson och handelsminister Ewa Björling. Pressträffen direktsänds på webben.

- [Läs mer om utrikesdeklarationen](#)
- [Utrikesdeklarationen 2008](#)
- [Pressmeddelande: UD:s statsråd om Utrikesdeklarationen](#)
- [Vad är utrikesdeklarationen för någonting?](#)
- [Se presentationen och debatten på riksdagens webbplats](#)

Svensk ambassadör ny ordförande i CTBTO

Ambassadör Hans Lundborg valdes till ordförande i den styrande kommittén för provstoppsavtalet mot kärnsprängningar (CTBTO). Valet innebär att Sverige under 2008 kommer att leda det viktiga arbetet för att på olika vis främja provstoppsavtalet.

- [CTBTO:s webbplats](#)
- [CTBTO:s pressmeddelande om utnämningen av Hans Lundborg \(på engelska\) \(pdf 108 kB\)](#)

Svenska valobservatörer på plats i Pakistan

Den 18 februari hålls val i Pakistan. Två svenskar ingår i EUs valobservatörsinsats. En av dem har varit på plats sedan slutet av december medan den andre nyligen påbörjat sin tjänstgöring. Valet var ursprungligen planerat till den 8 januari, men valdagen flyttades fram med anledning av mordet på Benazir Bhutto den 27 december.

- [Webbplats: EUs valobservatörer i Pakistan \(engelska\)](#)
- [Läs mer om Sveriges förbindelser med Pakistan](#)

Jurister försvarar mänskliga rättigheter i Afrika

Att bli åtalad för landsförräderi helt utan bevis - att bli trakasserad av polis för sin sexuella identitet - att bli fängslad för att skrämmas till tystnad. Det är tre exempel på brott mot de mänskliga rättigheterna i Afrika.

- Jag var hoppfull när vi gick in i processen eftersom det inte fanns några som helst bevis mot min klient. Trots det fälldes han till en långt fängelsestraff, berättar Neneh Chamchongan, advokat från Gambia. Hon är en av de afrikanska jurister som är på Sverigebesök för att tala om sitt arbete för mänskliga rättigheter i bland annat Gambia, Uganda och Zimbabwe.

- [Läs mer på regeringens webbplats för mänskliga rättigheter](#)

Ask och Bildt presenterade strategi mot terrorism

Utrikesminister Carl Bildt och justitieminister Beatrice Ask presenterade i dag regeringens skrivelse om hur Sverige ska bekämpa terrorism.

- Det här är ett växande problem. Terroristbekämpning är inget där det ska smusslas med detaljer, här krävs en kraftsamling

men diskussionerna ska ske i demokratiska fora, sade Carl Bildt.

Det underströks även av Beatrice Ask:

- För att vinna kriget mot terrorism måste man använda demokratins blanka vapen, sade Beatrice Ask.

- Regeringen har redan fått ett antal beslut på plats, och satsar även mer på polisväsendet.

- [Skrivelse: Nationellt ansvar och internationellt engagemang - En nationell strategi för att möta hotet från terrorismen](#)
- [Artikel: Samlad svensk strategi ska bekämpa terrorism](#)
- [Läs mer om den nationella strategin för att möta hotet från terrorismen](#)

[FN:s sändebud talar om företagande och mänskliga rättigheter](#)

[Carl Bildt: djupt beklagligt av Ryssland om valobservation](#)

[Carl Bildt till säkerhetskonferens i München](#)

[Mauretaniens utrikesminister på Sverigebesök](#)

[Glädjande EU-besked till 89 000 svenska bilägare](#)

Aktuellt om utrikespolitik och internationellt samarbete

[Alla ledtrådar om Raoul Wallenberg samlade](#)

[Carl Bildt och Cecilia Malmström till EU-rådsmöte i Bryssel](#)

[Fredrik Reinfeldt besöker Europaparlamentet i Strasbourg](#)

[Handelsminister Ewa Björling träffar FN:s särskilde representant för företag och mänskliga rättigheter](#)

[Internationella kommissionen för klimat och utveckling möts i Stockholm](#) *Pressmeddelande, Utrikesdepartementet, 13 februari 2008*
[Pressavdelning](#)

Hjälp oss!

Vi som jobbar med Utrikesdepartementets webbsidor skulle uppskatta om du kunde ta dig tid några minuter för att delta i vår användarundersökning. Enkäten är helt anonym.

Vanliga frågor och svar

UD:s råd inför utlandsresan

Uttalanden från Europeiska unionens råd

Uttalanden om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP) publicerade på Europeiska unionens råds webbplats. Rådet ansvarar för länktexterna.

[Déclaration de la présidence au nom de l'Union européenne sur la tenue des élections législatives au Pakistan](#)

[Frigivande av människorättsförsvarare i Uzbekistan](#)

[Dödsdomar i Iran](#)

[EU Presidency Statement on the signing of an interim political agreement with Serbia](#)

[Officiell utnämning av den thailändska regeringen den 6 februari 2008](#)

[Europeiska unionens råds webbplats](#)

Sverige är ordförande i Nordiska ministerrådet 2008. Läs mer på ordförandeskapssidorna.

Senaste publikationer

[Program - Nordisk konferens om djurskydd och livsmedelskvalitet](#)

[Utrikesdeklarationen 2008](#)

[Statement of Government Policy in the Parliamentary Debate on Foreign Affairs 2008](#)

[Alla publikationer](#)

Märkesåret 1809

1809 upphörde den månghundraåriga period då Sverige och Finland varit ett land. Samtidigt blev året också en startpunkt för en positiv utveckling i både Sverige och Finland. Med projektet Märkesåret 1809 vill vi påminna om dessa händelser, samtidigt som vi sätter fokus på dagens och framtidens relationer mellan Sverige och Finland.

Slovenien ordförande i EU

Från och med den 1 januari 2008 är Slovenien ordförande i EU. Läs mer på deras ordförandeskapswebb.

Mänskliga rättigheter.se

Regeringens webbplats om mänskliga rättigheter med fakta, historik och svenska åtaganden.

FN:s millenniemål

ANSVARIGT STATSRÅD

[Carl Bildt](#)

[Gunilla Carlsson](#)

[Ewa Björling](#)

ANSVARIGT DEPARTEMENT

[Utrikesdepartementet](#)

Folkrätt och mänskliga rättigheter

<http://regeringen.se/sb/d/3303>

[FN:s råd för mänskliga rättigheter](#)

[Folkrätt](#)

[Internationella domstolar](#)

[Internationella överenskommelser](#)

Sverige har traditionellt satt respekten för folkrätten och de mänskliga rättigheterna i det främsta rummet. För ett litet land som Sverige är respekten för internationella normer en förutsättning för vårt utrikespolitiska agerande.

Omsorgen om folkrätten och de mänskliga rättigheterna genomsyrar regeringens handlande såväl multilateralt i FN som regionalt i EU och andra organ samt bilateralt med enskilda stater.

Sveriges prioriteringar

För att värna om folkrätten, inklusive de mänskliga rättigheterna, och verka för att den efterlevs och stärks, har man från svensk sida

- verkat för att människor också i andra länder får del av de mänskliga rättigheter som fastslagits inom ramen för FN och andra internationella fora
- verkat för att folkrätten och de mänskliga rättigheterna genomsyrar svenska och EU:s utrikespolitiska ställningstaganden
- främjat en modern tolkning av FN-stadgan där individens säkerhet och rättigheter är centrala

- fortsatt aktivt slagit vakt om den internationella brottmålsdomstolen (ICC)
- verkat för att den internationella kampen mot terrorism bedrivs med full respekt för folkrätten, de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer
- verkat för en förbättrad övervakning av den internationella humanitära rätten.

[Mänskliga rättigheter.se](#)

Webbplatsen om mänskliga rättigheter är till för dig som söker fakta om mänskliga rättigheter i internationella sammanhang och i Sverige.

Mänskliga rättigheter i världens länder

Som ett led i en aktiv politik för de mänskliga rättigheterna sammanställer UD årliga rapporter om situationen i enskilda länder.

[UD:s landrapporter](#)

[Europadomstolen i Strasbourg](#)

På webbplatsen för mänskliga rättigheter kan du läsa om klagomål till Europadomstolen, Europakonventionen och Europadomstolens domar i mål mot Sverige.

ANSVARIGT DEPARTEMENT

[Utrikesdepartementet](#)

Folkrätt

<http://regeringen.se/sb/d/9193>

Folkrätt

[Folkrättsdagen på UD 2007](#)

Folkrätten handlar om reglerna för hur stater och andra internationella aktörer ska samarbeta och hur de får och inte får agera gentemot varandra. Det kan röra sig om allt från rätten till att använda våld till hur parter i en konflikt får agera, lösning av internationella tvister, vilka regler som gäller på de fria haven eller internationella bestämmelser på miljöområdet. En mycket viktig del av folkrätten utgörs av de mänskliga rättigheterna som reglerar förhållandet mellan statsmakten och enskilda människor.

Den svenska termen folkrätt (från tyskans "Völkerrecht") motsvaras av engelskans "public international law" respektive franskans "droit international public".

Bindande regelverk

De folkrättsliga reglerna är bindande för stater, men till skillnad från vad som gäller på det nationella planet är möjligheten att utkräva ansvar när en stat brutit mot dessa regler mer begränsad. Det finns till exempel ingen internationell polis som undersöker brott och det saknas en allomfattande domstol. Emellertid har stater på vissa områden kommit överens om att instifta domstolar som har möjlighet att döma över brott mot folkrätten. Ett exempel är FN:s internationella domstol (ICJ) som kan avgöra om en stat brutit mot internationella regler. Ett annat exempel är den internationella brottmålsdomstolen (ICC)

som har möjlighet att döma individer som gjort sig skyldiga till folkmord, grova brott mot mänskligheten samt krigsförbrytelser.

Gemensamt ansvar

Respekten för folkrätten upprätthålls också genom politiska påtryckningar. Sverige försöker ofta genom dialog, på egen hand eller genom EU och FN, att få andra stater att rätta sig efter internationella normer. Det internationella samfundet har ett gemensamt ansvar för att de folkrättsliga reglerna respekteras.

Överenskommelser och sedvanerätt

Folkrättens regler hämtas i första hand ur internationella överenskommelser och så kallad sedvanerätt. Internationella överenskommelser sluts mellan stater och andra aktörer på en rad områden och binder de som är parter i respektive överenskommelse. Sedvanerätten skapas ur de internationella aktörernas kontinuerliga praxis (sedvana), men för att denna praxis ska anses utgöra sedvanerätt krävs också att stater och andra agerar som de gör därför att de anser sig vara juridiskt förpliktigade.

För att ta reda på vad som är gällande sedvanerätt kan det därför ofta vara till hjälp att studera de uttalanden och anföranden som olika representanter för stater och andra internationella aktörer för fram. Till exempel bidrar våra egna regeringsrepresentanter med pressuttalanden och anföranden i olika fora till att definiera den svenska folkrättsliga positionen. Också framstående akademiska forskare bidrar till den folkrättsliga utvecklingen.

Många områden

Folkrätten täcker in en rad olika områden. Den reglerar bland annat frågan om erkännande av andra stater, förutsättningarna för diplomatiska och konsulära relationer samt regler för

tvistelösningsmekanismer på det internationella planet. En stor del av regelverket handlar om hur stater skall samarbeta inom områden som transport och kommunikation.

Extra brännbara är de regler som handlar om när stater får använda sig av våld. Den internationella humanitära rätten dikterar de regler man måste iaktta när det väl blivit krig. Det rättsliga regelverket kring de mänskliga rättigheterna handlar om individens skydd i förhållande till staten och de olika skyldigheter som stater har gentemot enskilda. Den internationella havsrätten ställer upp regler för hur de fria haven får användas och i vilken utsträckning kuststater får vidta åtgärder för att skydda sina egna intressen. Reglerna om statsansvar handlar om vad som händer då stater bryter mot olika folkrättsliga bestämmelser och vilket ansvar stater har gentemot andra stater.

ANSVARIGT DEPARTEMENT

[Utrikesdepartementet](#)

RELATERAT

[Läs mer om internationella domstolen, ICJ](#)
[Läs mer om internationella brottmålsdomstolen, ICC](#)
[Sverige och FN](#)

LADDA NER

[Conference on International Terrorism and International Law \(pdf 43 kB\)](#)

Internationella domstolar

<http://regeringen.se/sb/d/3304>

[Internationella domstolen](#)
[Permanent skiljedomstolen](#)
[Internationella brottmålsdomstolen](#)
[Jugoslavientribunalen](#)
[Rwandatribunalen](#)
[Specialdomstolen för Sierra Leone](#)
[Rättegångar mot de Röda khmererna](#)

De internationella domstolarna spelar en viktig roll för folkrättens efterlevnad, både för att förebygga och beivra folkrättsstridiga handlingar.

Det finns framför allt två typer av domstolar i det internationella systemet. Den första typen syftar till att bidra till fredlig lösning av tvister mellan stater. Denna typ av domstolar har funnits under hela 1900-talet och inkluderar bland annat Internationella domstolen och Permanent skiljedomstolen.

Den andra typen av internationella domstolar syftar till att ställa enskilda individer inför rätta för grova brott mot den internationella rätten, brott som förövarna annars ofta inte ställs till ansvar för. Dessa domstolar började upprättas först under 1990-talet. De kan både vara tillfälliga och för en särskild situation (till exempel Jugoslavientribunalen och Rwandatribunalen) eller permanenta som Internationella brottmålsdomstolen (ICC).

Sverige anser att de internationella domstolarna fyller mycket viktiga funktioner. Den första typen av domstolar har bidragit

till att många potentiella konflikter stater emellan kunnat lösas juridiskt med fredliga medel. Den andra typen ser till att de främst ansvariga för de grövsta brotten kan ställas till ansvar för sina handlingar och signalerar tydligt att det internationella samfundet inte accepterar straffrihet för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser.

ANSVARIGT DEPARTEMENT

[Utrikesdepartementet](#)

EXTERNA LÄNKAR

[Läs om Europadomstolen på regeringens webbplats för mänskliga rättigheter](#)
[Europadomstolens domar i mål mot Sverige](#)

Sveriges internationella överenskommelser (SÖ)

<http://regeringen.se/sb/d/3305>

[Fakta om överenskommelserna
Avtalsfrågor under 2006](#)

[2007](#)

[2006](#)

[2005](#)

[2004](#)

[2003](#)

[2002](#)

[2001](#)

[2000](#)

[1999](#)

[Diplomater](#)

[Immunitet och privilegier](#)

[Internationell atomrätt](#)

[Internationell civilrätt](#)

[Internationell familjerätt](#)

[Internationell skatterätt](#)

[Internationell straffrätt](#)

[Sveriges bilaterala investeringsskyddsavtal](#)

[IT](#)

[Krigets lagar](#)

[Luftfart](#)

[Miljörätt](#)

[Mänskliga rättigheter](#)

[Nedrustning](#)

[Sjöfart](#)

[Spetsbergen](#)

[Traktaträtt](#)

[Åland](#)

Sverige ingår varje år ett stort antal internationella överenskommelser med andra stater och med internationella organisationer. Internationella överenskommelser sluts på många olika områden och för att täcka varierande behov. De förekommer under flera olika benämningar, till exempel traktater, konventioner och protokoll.

Avtalen kan vara bilaterala, det vill säga mellan två parter, eller multilaterala, mellan flera parter. Även unilaterala, ensidiga, viljeförklaringar kan innehålla folkrättsligt bindande åtaganden.

De folkrättsliga reglerna om internationella överenskommelser återfinns i första hand i 1969 års Wienkonvention om traktaträtt, som innehåller grundläggande bestämmelser om bland annat ingående och ikraftträdande, reservationer, tolkning och tillämpning, ändringar, ogiltighet och upphörande.

Svenska bestämmelser

För svensk del ingås internationella överenskommelser efter beslut av regeringen. I vissa fall krävs riksdagens godkännande av en överenskommelse. Regeringen kan också uppdra åt en förvaltningsmyndighet att ingå en internationell överenskommelse i frågor där överenskommelsen inte kräver riksdagens medverkan. De nationella svenska bestämmelserna om internationella överenskommelser återfinns i 10 kap. regeringsformen (RF).

Sveriges internationella överenskommelser (SÖ)

Enligt förordningen (1990:1070, 2001:173) om publicering av Sveriges internationella överenskommelser m.m. gäller som huvudregel att alla för Sverige bindande internationella överenskommelser som har ingåtts av regeringen ska offentliggöras i publikationen Sveriges internationella överenskommelser (SÖ).

Frågor besvaras av Utrikesdepartementets enhet för folkrätt, mänskliga rättigheter och traktaträtt (FMR), telefon 08-405 50 92 eller 08-405 50 93.

Beställning av kopior

Papperskopior av SÖ kan beställas på UD:s bibliotek telefon 08-405 53 18. De överenskommelser som publicerats i SÖ från år 1999 och framåt samt vissa äldre ofta efterfrågade överenskommelser finns tillgängliga här på UD:s webbplats (sök i menyn på årtal härintill).

Multilaterala överenskommelser som utarbetats inom ramen för internationella organ brukar också publiceras på respektive organs webbplats (se listan under Externa länkar härintill).

ANSVARIGT DEPARTEMENT

[Utrikesdepartementet](#)

RELATERAT

[Riktlinjer för handläggningen av ärenden om internationella överenskommelser](#)

EXTERNA LÄNKAR

[Förenta nationerna \(FN\)](#)

[Europeiska unionen \(EU\)](#)

[Europarådet](#)

[Haagkonferensen för internationell privaträtt](#)

[IAEA \(Internationella atomenergiorganet\)](#)

[ICAO \(Internationella civila luftfartsorganisationen\)](#)

[ICRC \(Internationella rödakorskommittén\)](#)

[ILO \(Internationella arbetsorganisationen\)](#)

[IMO \(Internationella sjöfartsorganisationen\)](#)

[UNESCO \(Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur\)](#)

[WIPO \(World Intellectual Property Organisation\)](#)

Global utveckling och bistånd

<http://regeringen.se/sb/d/2355>

[Ett mer fokuserat utvecklings-samarbete](#)

[Åtta huvuddrag i global politik](#)

[Internationellt utvecklings-samarbete](#)

[Budget och mål](#)

[Bilateralt samarbete](#)

[Multilateralt samarbete](#)

[Samarbete genom EU](#)

[OECD:s biståndskommitté, DAC](#)

[Millenniemalet](#)

[Frågor och svar om global utveckling och bistånd](#)

Utveckling beror inte på någon enstaka faktor, som bistånd eller handel. Den sker när en rad faktorer samverkar på ett positivt sätt. Politiken för global utveckling (se länk till propositionen i högermarginalen) utgår från en helhetssyn på vad som krävs för att uppnå målet om en rättvis och hållbar global utveckling. Den omfattar därför alla berörda politikområden.

En sammanhållen och samstämmig politik för att bidra till en rättvis och hållbar utveckling i världen är ett av Sveriges bidrag för att uppnå FNs millenniemål att halvera världsfattigdomen till 2015.

Millenniemalet slår fast att det globala samarbetet för utveckling ska stärkas. Nationella, regionala och globala perspektiv sammanflätas allt mer. Nationell politik handlar allt

mer om gränsöverskridande frågor som får internationella effekter, till exempel miljöförstöring, hiv/aids och terrorism.

Samstämmighet

En rättvis och hållbar global utveckling kan bara uppnås genom att många krafter drar åt samma håll. Samstämmighet ska prägla både den nationella politiken och den som drivs inom EU. Kopplingar måste göras mellan säkerhets-, handels-, jordbruks-, folkhälso- och migrationspolitik och global utveckling. Det Sverige säger och gör i ett sammanhang måste stämma med svenskt agerande i ett annat. Sverige är det första landet i världen med att slå fast en politik där alla politikområden arbetar för det gemensamma målet om en hållbar och global utveckling.

Samstämmighet ökar också effektiviteten, genom att kunskaper från olika områden tas tillvara och genom att olika insatser kan förstärka istället för att motverka varandra. Sverige medverkar i utvecklingen av ett särskilt index för att mäta samstämmigheten i OECD-ländernas utvecklingspolitik och verkar för att det används som verktyg för samstämmighet i politiken, i Sverige och internationellt.

Två perspektiv

Två perspektiv ska genomsyra politiken för global utveckling:

Ett rättighetsperspektiv som utgår från att människor är aktörer med vilja att utvecklas, inte mottagare eller offer. Politiken utgår från varje människas rätt till ett värdigt liv, utan fattigdom. Demokrati, jämställdhet mellan kvinnor och män, och barnrättsperspektivet lyfts särskilt fram.

Fattiga människors perspektiv där politiken i större utsträckning ska utgå från fattiga människors verklighet, deras erfarenheter och prioriteringar.

Syftet med detta är en helhetssyn på utveckling, som lyfter fram att fattigdom inte bara handlar om brist på fysiska resurser, utan också brist på makt, säkerhet och möjligheter att välja i livet.

Rättighetsperspektivet

Rättighetsperspektivet lyfter fram den centrala betydelsen av de mänskliga rättigheterna, såsom de uttrycks i FN:s allmänna förklaring om dessa och de efterföljande konventionerna. Exempel på sådana är barnkonventionen och konventionen mot diskriminering av kvinnor.

De mänskliga rättigheterna reglerar relationen mellan staten och individen. Det är staten som har ansvaret för att individen kan utnyttja sina rättigheter och att rättigheterna respekteras. Rättigheterna och konventionerna utgör en normativ grund för vad som är ett värdigt liv. Rättigheterna omfattar såväl medborgerliga och politiska rättigheter, som ekonomiska, sociala och kulturella.

Fattiga människors perspektiv

Fattiga människors perspektiv utgår från erkännandet av den subjektiva upplevelsen att vara fattig. När fattiga människor själva beskriver sin situation framgår det klart att det finns många dimensioner av fattigdom som hör ihop med varandra och att upplevelsen av fattigdom är relativ. Dessutom skiljer den sig åt mellan kvinnor och män.

I praktiken måste fattiga människors perspektiv ofta hanteras på mer övergripande nivåer, det vill säga i form av kategorier av människor med likartade problem, en fattig nation, en grupp fattiga länder och liknande makroperspektiv. Men perspektivets fokus ska hela tiden vara den fattiga individen.

I realiteten har inte Sverige direktkontakt med fattiga individer, utan politiken för global utveckling måste genomföras i dialog och samarbete med regeringar, myndigheter och organisationer som i olika grad har dessa kontakter. Genomförandet av politiken handlar därför mycket om att främja och stötta lokala aktörer, så att de på bästa sätt kan fånga upp och företräda fattiga människors perspektiv. Det är också viktigt att stötta det civila samhällets strävan att låta alla människor komma till tals och påverka beslut som är viktiga för individen och samhället.

Åtta huvuddrag i politiken

Erfarenheten visar att det inte finns några enkla lösningar när det gäller utveckling. Ett antal faktorer har utkristalliserats som är ömsesidigt förstärkande och innebär värderingar som ska genomsyra Sveriges politik för global utveckling. Dessa är:

- respekt för de mänskliga rättigheterna
- demokrati och god samhällsstyrning
- jämställdhet mellan kvinnor och män
- hållbart nyttjande av naturresurserna och omsorg om miljön
- ekonomisk tillväxt
- social utveckling och trygghet
- konflikthantering och säkerhet
- globala gemensamma nyttigheter

Svenska aktörer

Huvudansvaret för att åstadkomma en rättvis och hållbar utveckling har varje lands egen regering och dess befolkning.

Utöver staten spelar enskilda organisationer, folkrörelser, religiösa samfund, fackföreningar och näringsliv nyckelroller.

Det svenska samhället bör i större utsträckning engageras för att utveckla idéer, bilda opinion och bidra till att konkret genomföra den svenska politiken för global utveckling. Myndigheter, kommuner, utbildningsväsendet, enskilda organisationer, folkrörelser och näringsliv har alla viktiga roller att spela. Många aktörer har viktig kunskap att bidra med. Internationellt informationsutbyte sker på många plan.

Skrivelser till riksdagen

Varje år ska regeringen rapportera till riksdagen vad som skett inom ramen för politiken för global utveckling. Just nu arbetar regeringen fram en ny skrivelse där man aviserar ett omtag i denna politik. Den nya skrivelsen beräknas överlämnas till riksdagen i mars 2008. Se tidigare skrivelser i högermarginalen.

ANSVARIGT DEPARTEMENT

[Utrikesdepartementet](#)

RELATERAT

[Proposition 2002/03:122 - Gemensamt ansvar: Sveriges politik för global utveckling](#)

[Regeringsskrivelse: Sveriges politik för global utveckling 2006](#)

[Tillsammans mot 2015 Sveriges rapport om millenniemålen 2006](#)

[Strategi för multilateralt utvecklingssamarbete](#)

EXTERNA LÄNKAR

[Sidas webbplats](#)

[Expert Group on Development Issues \(EGDI\)](#)

[Swedfund](#)

[Sadev - Institutet för utvärdering av svenskt utvecklingssamarbete](#)

[Regeringens webbplats för mänskliga rättigheter](#)

Det nya utvecklingssamarbetet

<http://regeringen.se/sb/d/9411>

Det nya utvecklingssamarbetet

[Ett sätt att effektivisera utvecklingssamarbetet](#)

[Varför landfokusering?](#)

[Färre länder ger effektivare bistånd](#)

[Hur gick processen till?](#)

[Resultat av landfokuseringen](#)

[Hur går vi vidare?](#)

[Aktörssamverkan i utvecklingssamarbetet](#)

- Som minister med ansvar för internationellt utvecklingssamarbete är min främsta uppgift att säkerställa att Sveriges insatser ger resultat. En aktiv svensk utvecklingspolitik, genomförd på rätt sätt, kan väsentligt bidra till en rättvis och hållbar global utveckling och spela en roll i kampen mot fattigdomen, säger biståndsminister Gunilla Carlsson.

Afrikanska kontinenten

- Vi ser utmaningarna i Afrika och vill därför öka vårt engagemang där. På denna kontinent är behoven av stöd till fattigdomsbekämpning störst och vägen till att nå millenniemålen längst.

Vårt närområde

- Vi ser utmaningarna i vårt närområde och vill därför öka vårt engagemang för en fortsatt EU-integration och därmed stärka fattigdomsbekämpningen och viktiga reformer i forna sovjetstater och sydöstra Europa.

Konfliktområden

- Och vi ser utmaningarna i länder där människor är särskilt utsatta på grund av konflikter eller avsaknad av demokrati och vill därför öka vårt engagemang för demokrati, mänskliga rättigheter, fred och säkerhet runtom i världen även i länder där förutsättningarna för biståndet är särskilt svåra.

ANSVARIGT STATSRAÅD

[Gunilla Carlsson](#)

ANSVARIGT DEPARTEMENT

[Utrikesdepartementet](#)

RELATERAT

[Pressmeddelande: Den nya utvecklingspolitiken](#)

[Artikel: Den nya utvecklingspolitiken](#)

[Artikel: Kampen mot fattigdom kräver nya metoder](#)

[Webbsändning: Gunilla Carlsson presenterar resultatet av landfokuseringen](#)

[OECD:s biståndskommitté, DAC](#)

LADDA NER

[Det nya utvecklingssamarbetet - Gunilla Carlssons presentation \(pdf 304 kB\)](#)

[Läs sammanfattningen av landfokuseringen \(pdf 105 kB\)](#)

[Vägledning - bedömningsgrunder för landfokusering \(pdf 97 kB\)](#)

Åtta huvuddrag i politiken för global utveckling

<http://regeringen.se/sb/d/3418>

[Demokrati](#)

[Mänskliga rättigheter](#)

[Jämställdhet](#)

[Hållbar utveckling](#)

[Tillväxt](#)

[Social utveckling](#)

[Konflikthantering](#)

[Globala gemensamma nyttigheter](#)

Ett land i utveckling kan få stöd och hjälp för att undanröja hinder, men det förutsätter ett genomtänkt, effektivt och rättvist samarbete på global nivå. Sverige har angivit åtta huvuddrag som för inriktningen på svensk utvecklingspolitik.

Utifrån samlade erfarenheter av aktuell forskning har Sverige identifierat åtta så kallade huvuddrag för en rättvis och hållbar global utveckling. Dessa huvuddrag är uttryck för de värderingar som ska genomsyra Sveriges politik och ange vad den svenska politiken ska inriktas på. Huvuddragen är:

- respekt för de mänskliga rättigheterna
- demokrati och en god samhällsstyrning
- jämställdhet
- hållbart utnyttjande av naturresurserna och omsorg om miljön

- ekonomisk tillväxt
- social utveckling och trygghet

Dessutom finns två huvuddrag där nya krav ställs på helhetsyn och samverkan på det globala planet:

- konflikthantering
- globala gemensamma nyttigheter

ANSVARIGT DEPARTEMENT
Utrikesdepartementet

Internationellt utvecklingssamarbete

<http://regeringen.se/sb/d/2581>

Internationellt utvecklingssamarbete

[Parisdeklarationen - så blir biståndet effektivare](#)

[Budgetstödet resultat utvärderat](#)

[Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter](#)

[Hiv/aids](#)

[Konflikthantering och säkerhet](#)

[Människohandel](#)

Utvecklingssamarbetet är ett viktigt politikområde inom den samlade politiken för global utveckling. Sverige nådde åter en procentmålet förra året.

Det övergripande målet för utvecklingssamarbetet är att bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor. De tidigare sex delmålen tas bort, men ska genomsyra hela utvecklingssamarbetet enligt politiken för global utveckling. Kampen mot fattigdomen står i fokus.

Efterfrågestyrt

Ländernas egna strategier för fattigdomsbekämpning ska vara grunden för de insatser som Sverige gör inom utvecklingssamarbetet. Bistånd ska i större utsträckning vara efterfrågestyrt. Beslut om prioriteringar och insatser ska i ökad utsträckning ske i de fattiga länderna, av regeringarna där och ländernas befolkningar. Det internationella utvecklingssamarbetet ska komplettera utvecklingsländers egna ansträngningar att åstadkomma utveckling.

Östsamarbetet

Samarbetet med Central- och Östeuropa har slagits ihop med det övriga internationella utvecklingssamarbetet. Erfarenheterna från länderna i Central- och Östeuropa - att gå från diktatur till demokrati, från kommandoekonomi till marknadsekonomi på mycket kort tid, ska tas tillvara. Inom samarbetet med Östeuropa kommer stärkandet av demokratiska strukturer, ett aktivt medborgerligt deltagande, och en utveckling av god samhällsstyrning och förvaltning fortsätta att prioriteras högt. Samarbete med svenska kommuner, länsstyrelser, landsting och storregioner kommer även i framtiden att spela en viktig roll för att utveckla lokal och regional förvaltning. Som en del i kampen mot fattigdomen i den delen av världen inriktas utvecklingssamarbetet på åtgärder som främjar dessa länders närmande till europeiska samarbetsstrukturer och värdegemenskaper.

Mer samverkan

Samarbetet med andra givare, FN, EU, organisationer och näringsliv ska förbättras för att minska administrativa kostnader och undvika motsägelsefulla beslut och dubbelarbete. Ur utvecklingslandets perspektiv är det inte relevant om resurserna kommer från Sverige, EU, FN eller finansiella institutioner. Det viktiga är att insatserna är väl samordnade och stödjer landets strategier på ett effektivt sätt. Det innebär att Sveriges totala utvecklingssamarbete både kan breddas och bli mer flexibelt. Sverige ska verka överallt där det är meningsfullt. Insatserna kan koncentreras till färre områden och sektorer, men samtidigt kan fler insatser göras tillsammans med andra aktörer.

Enprocentmålet

Sverige har en hög ambitionsnivå vad gäller fattigdomsbekämpning och global utveckling. Vi tillhör en liten

grupp länder som sedan länge svarat upp mot FN:s rekommendation att avsätta minst 0,7 procent av bruttonationalinkomsten (BNI) till internationellt utvecklingssamarbete. Målet att en procent av BNI ska avsättas till bistånd ligger fast och nåddes 2006.

Ökad effektivitet

Sverige har aktivt medverkat i arbetet med att ta fram den så kallade Parisdeklarationen om ökad effektivitet i det internationella utvecklingssamarbetet. De internationella aktörerna inom utvecklingssamarbetet omfattar idag, förutom utvecklingsländerna, omkring 30 givarländer, 20 internationella finansiella institutioner, ett 50-tal FN-organ och tusentals enskilda organisationer och privata aktörer. För en mer effektiv hantering av stödet från alla dessa aktörer krävs att samarbetsländerna ska äga och styra biståndsinsatserna själva utifrån sina egna strategier för att bekämpa fattigdomen. Det innebär också att biståndsgivarna måste anpassa sina biståndsprocedurer till samarbetsländernas administrativa system, att givarna måste samordna sig mera och att biståndet ska vara obundet. Läs mer om Parisdeklarationen i länken till höger.

Utvecklingssamarbetet 2007

Biståndet för 2007 uppgår till ca 30 miljarder. Därmed beräknas det nå det så kallade enprocentmålet, det vill säga utgöra en procent av Sveriges BNI, bruttonationalinkomst), liksom förra året.

ANSVARIGT DEPARTEMENT

[Utrikesdepartementet](#)

RELATERAT

[UD INFO-faktablad Ett effektivare utvecklingssamarbete](#)

Multilateralt samarbete

<http://regeringen.se/sb/d/3416>

Multilateralt samarbete

[Strategi för multilateralt utvecklingssamarbete](#)

[Samarbete genom FN](#)

[Samarbete med internationella banker](#)

Kampen mot fattigdom står i fokus för det svenska multilaterala utvecklingssamarbetet. Sverige verkar för att de olika aktörernas respektive fördelar utnyttjas effektivt och driver på för ökad samordning mellan FN och Världsbankens insatser.

Det multilaterala utvecklingssamarbetet omfattar:

- FN:s sociala och ekonomiska verksamhet
- De internationella finansieringsinstitutionerna som Världsbanken, de regionala utvecklingsbankerna och övriga fonder
- Övriga multilaterala insatser

Att uppnå millenniemålen, som utvecklats ur Millenniedeklarationen, är prioriterat inom samtliga multilaterala organ. Det är också en prioritering som Sverige drivit.

FNs ekonomiska och sociala verksamhet har stärkts efter ett genomgripande och alltjämt pågående reformarbete. Det har förbättrat samordningen och lett till en mer rationell arbetsfördelning. Det råder dock fortfarande brist på finansiella resurser inom flertalet verksamhetsområden. Sverige är pådrivande i arbetet med att skapa långsiktiga och stabila

former för finansiering av FN. Det övergripande syftet är att utveckla och fullfölja den plattform som Millenniedeklarationen, millenniemålen och de stora FN-konferenserna utgör.

Sverige stor givare

De multilaterala organen inom FN får årsbidrag från medlemsländerna. Därutöver kommer bidrag som betalas av regeringarna vid olika appeller till särskilda satsningar. Bidrag går också till de utvecklingsinsatser och humanitära insatser som FN:s fackorgan stöder i olika länder, till exempel inom hälsa, livsmedelstrygghet och miljö.

Sverige hör liksom övriga Norden till de länder som avsätter en stor del av sina biståndsanslag till multilateralt utvecklingssamarbete. Nästan hälften av det svenska biståndet går dit om man också räknar in de stora utvecklingsbankerna. Stödet utgör både bidrag till reguljär verksamhet och stöd till enskilda program och projekt.

Sverige ger ett omfattande basbudgetstöd till åtskilliga FN-organ och tillhör i flertalet fall de största givarna. Bidragen för 2007 är beräknade till 3 225 miljoner kronor.

FN-reformer

För att FN ska fungera som en viktig aktör inom det ekonomiska och sociala området krävs reformer inom flera områden. Effektivare styrformer krävs, liksom ett samordnat agerande mellan de multilaterala organisationerna. Det är viktigt att detta sker i samklang med samarbetsländernas egna insatser.

ANSVARIGT DEPARTEMENT

[Utrikesdepartementet](#)

RELATERAT

[Humanitära hjälpinsatser och skydd](#)
[Ny svensk strategi för det multilaterala utvecklingssamarbetet](#)

LADDA NER

[Nyhetsbrev om FN-reform på det ekonomiska och sociala området \(pdf 199 kB\)](#)
[Nyhetsbrev FN-reformer Nr 2 \(pdf 177 kB\)](#)

Millenniemålen - global agenda för utveckling

<http://regeringen.se/sb/d/2355/a/30775>

[Ett mer fokuserat utvecklingssamarbete](#)

[Åtta huvuddrag i global politik](#)

[Internationellt utvecklingssamarbete](#)

[Budget och mål](#)

[Bilateralt samarbete](#)

[Multilateralt samarbete](#)

[Samarbete genom EU](#)

[OECD:s biståndskommitté, DAC](#)

[Millenniemålen](#)

[Frågor och svar om global utveckling och bistånd](#)

För första gången någonsin finns en internationell, gemensamt överenskommen dagordning för global utveckling genom Millenniedeklarationen. Den undertecknades 2000 av världens stats- och regeringschefer.

Millenniedeklarationen slår fast att global utveckling kräver en helhetssyn. Insatser för fattigdomsbekämpning, utbildning, hälsa, fred, säkerhet, miljö, mänskliga rättigheter och demokrati hör ihop.

För att förverkliga deklARATIONENS intentioner utformades åtta så kallade millenniemål som är mätbara och tidsbundna. Under målen finns arton delmål samt ett antal mätindikatorer. FN samordnar arbetet med millenniemålen direkt under generalsekreteraren genom ett projekt med tre grenar; en uppföljande del, en särskild forskningsdel och en kampanj för

att förmå alla länder att öka kunskapen om målen och därmed skapa en opinion för målens förverkligande.

Åtta millenniemål

De åtta millenniemålen innebär:

- Fattigdom och hunger ska halveras till 2015
- Alla barn ska gå i grundskola 2015
- Jämställdheten ska öka och kvinnors ställning stärkas
- Barnadödligheten ska minska med två tredjedelar till 2015
- Mödradödligheten ska minska med tre fjärdedelar till 2015
- Spridningen av hiv/aids, tbc, malaria och andra sjukdomar ska hejdas till 2015
- En miljömässigt hållbar utveckling ska säkerställas till 2015
- Globalt samarbete genom ökat bistånd, rättvisa handelsregler och lättade skuldbördor i utvecklingsländerna

Alla länder skyldiga att rapportera

Alla länder är skyldiga att rapportera till FN om hur arbetet med måluppfyllelsen framskrider. Över 100 rapporter har inkommit från olika utvecklingsländer. De rika länderna har också börjat rapportera. Framförallt rapporteras här om hur arbetet går med det åttonde målet som bland annat handlar om ökat bistånd, rättvisa handelsregler och lättade skuldbördor i utvecklingsländerna. EU har också gjort en övergripande rapport om EUs arbete med det åttonde målet. (Se länk till Sveriges rapporter i högerspalten).

Ett av Sveriges svar på Millenniedeklarationen och millenniemålen är den politik för global utveckling som antogs av riksdagen i december 2003. (Länk till propositionen och till den resultatskrivelse om politiken för global utveckling som regeringen lämnade till riksdagen i maj i år, finns i högerspalten.)

ANSVARIGT DEPARTEMENT

[Utrikesdepartementet](#)

RELATERAT

[Gemensamt ansvar: Sveriges politik för global utveckling \(proposition 2003/3:122\)](#)
[Regeringens skrivelse om Sveriges politik för global utveckling 2005](#)
[Skrivelse Sveriges politik för global utveckling 2006](#)
[Tillsammans mot 2015 Sveriges rapport om millenniemålen 2006](#)

LADDA NER

[Millennieprojektets slutrapport engelska \(pdf 1,2 MB\)](#)
[Annons för millenniemålen \(pdf 665 kB\)](#)

EXTERNA LÄNKAR

[Portal för information om millenniemålen](#)
[UNDP om millenniemålen](#)
[UNDPs svenska kontor](#)
[Svenska FN-förbundet om millenniemålen](#)
[FNs rapport 2007 om millenniemålen](#)

Samarbete genom EU

<http://regeringen.se/sb/d/2355/a/20211>

[Ett mer fokuserat utvecklingssamarbete](#)

[Åtta huvuddrag i global politik](#)

[Internationellt utvecklingssamarbete](#)

[Budget och mål](#)

[Bilateralt samarbete](#)

[Multilateralt samarbete](#)

[Samarbete genom EU](#)

[OECD:s biståndskommitté, DAC](#)

[Millenni målen](#)

[Frågor och svar om global utveckling och bistånd](#)

EU är världens största givare vad gäller utvecklingssamarbete - tillsammans står den Europeiska Gemenskapen (EG) och medlemsstaterna för 55 procent av det globala utvecklingssamarbetet, motsvarande 46 miljarder euro 2006. EG-biståndet, det vill säga det bistånd som hanteras av EU-kommissionen och finansieras genom den allmänna gemenskapsbudgeten och den Europeiska utvecklingsfonden utgör ungefär tio procent av världens samlade bistånd.

Nedan följer en beskrivning av de institutioner som existerar inom ramen för den Europeiska gemenskapen och som arbetar med utvecklingssamarbete och bistånd. Gemenskapens prioriteringar för olika länder och regioner har stor betydelse för det globala arbetet för utveckling.

Institutioner

Europeiska gemenskapens (EG:s) utvecklingssamarbete förvaltas av EU-kommissionen i Bryssel. Kommissionen är indelad i fyra olika organisationer vilka styr, planerar och genomför biståndet enligt följande:

Generaldirektoratet för externa förbindelser (DG RELEX)

Detta generaldirektorat ansvarar för den politiska styrningen genom landstrategier av EG:s utvecklingssamarbete vad avser olika geografiska regioner (utom Afrika) liksom bistånd med politiska inslag såsom respekt för mänskliga rättigheter och säkerhetsrelaterat bistånd.

Generaldirektoratet för utveckling (DG DEV)

DG DEV svarar för policy och utformning avseende utvecklingssamarbetet, till exempel landsbygdsutveckling, infrastruktur, livsmedelsfrågor och sociala frågor. De ansvarar också för landstrategiskt arbete för Afrika.

Europeaid

Organet svarar för genomförandet av huvuddelen av kommissionens bistånd i alla regioner. När det gäller vissa länder på västra Balkan har ansvaret för genomförande delegerats till den Europeiska återuppbyggnadsmyndigheten.

EU-kommissionens kontor för humanitärt stöd (ECHO)

ECHO ansvarar för förvaltning av kommissionens humanitära bistånd vilket genomförs av enskilda organisationer och i viss mån FN:s humanitära organ.

Beslut om stöd till landstrategier och biståndprojekt fattas av den så kallade kommittélogin, det vill säga av kommittéerna som leds av kommissionen och där medlemsstaterna är

representerade. De diskuterar och yttrar sig över förslag från kommissionen innan beslut fattas.

Kommissionen har även delegationer i cirka 150 länder vilka deltar i genomförandet av EG:s utvecklingssamarbete.

Ministerrådet

Rådets roll är att gemensamt besluta, tillsammans med kommissionen, om nya initiativ, förordningar och policydokument. Dessa styr både geografisk och tematisk fördelning av pengarna. Kommissionen har initiativrätt i fråga om utvecklingssamarbete. Kompetensen är delad så att det som beslutas inom EU inte hindrar medlemsstaterna att bedriva bilateralt bistånd enligt nationella beslut. Rådet biträds i Bryssel av rådssekretariatet.

Europaparlamentet

Parlamentet är medbeslutande i frågor som har budgetimplikationer, det vill säga geografiska och tematiska budgetförordningar.

Revisionsrätten

Denna institution granskar kommissionens räkenskaper och förvaltning av medlen. Revisionsrätten lägger årligen fram en revisionsrapport till rådet och parlamentet på vilken de beslutar om ansvarsfrihet för kommissionen.

Budget 2004 för utveckling

Större delen av EG:s externa åtaganden består av utvecklingssamarbete enligt nedanstående fördelning (i miljoner euro).

Afrika söder om Sahara (utom Sydafrika)	2 760
Sydafrika	134
Asien	616

Latinamerika	312
Medelhavet och Mellanöstern	842
Irak	160
Östeuropa och Centralasien	535
Västra Balkan	675
Humanitärt bistånd	490
Livsmedelstrygghet och livsmedelsbistånd	419
Annat samarbete (mänskliga rättigheter, miljö, mm)	519
TOTALT	7 462

Policy och geografiska prioriteringar

Utvecklingssamarbetet genom EG styrs av en gemensam policydeklaration som antogs år 2005. Det övergripande målet är att utrota fattigdomen och en strävan att uppnå millenniemålen. Prioriterade områden för EGs utvecklingssamarbete är:

- Handel och regional integration
- Infrastruktur, kommunikation och transporter
- Vatten och energi
- Landsbygdsutveckling, jordbruk och livsmedelstrygghet
- Hälsa, utbildning, kultur och jämställdhet
- Stöd till ekonomiska och institutionella reformer
- Demokrati och mänskliga rättigheter

Det finns vissa grundläggande principer för EGs utvecklingssamarbete. Det ska ligga i linje med det som utförs av medlemsstaterna. Det ska bygga på samarbetsländernas eget ägarskap, det ska utföras i samarbete med övriga givare och det ska, så långt det är möjligt, utföras genom samarbetslandets egna procedurer. Vikten av att EUs andra politikområden är samstämmiga med utvecklingspolitiken understryks också.

Afrika söder om Sahara

Fattigdomsbekämpning är det övergripande målet för samarbetet med afrikanska länder. Utöver detta prioriterar Sverige bland annat fred, säkerhet och konfliktförebyggande. Särskilt fastställda kriterier baserade på behov och prestation styr medelsfördelningen till varje enskilt land.

Sverige driver inom EU frågor om konfliktförebyggande, respekt för mänskliga rättigheter, god samhällsstyrning och en demokratisk utveckling genom kontinuerlig dialog med de afrikanska länderna. Sverige verkar också för ökat regionalt samarbete och samordning av olika givares stöd.

EG-biståndet till Afrika, Västindien och Stilla havet finansieras av Europeiska utvecklingsfonden (EDF) som för närvarande ligger utanför den reguljära EG-budgeten.

Utvecklingssamarbetet med de 77 så kallade AVS-länderna styrs av Cotonou-avtalet. Avtalet undertecknades år 2000 i staden Cotonou och innefattar såväl bistånd som politisk dialog och handel.

Fördelningen av pengar till varje enskilt land styrs av särskilt fastställda kriterier för överföringar baserade på behov och prestation.

Medelhavet, Mellanöstern samt Irak

Biståndet till denna region skall gå till ekonomisk omvandling, till stärkande av socio-ekonomisk jämvikt och stöd för utveckling av det civila samhället samt till regionalt samarbete. Biståndet styrs av nationella och regionala strategier.

Europeiska investeringsbanken har anslagit motsvarande 1 280 miljoner Euro för 2004 för biståndslån utöver gåvobiståndet.

På grund av den rådande situationen i Västbanken och Gaza ges visst stöd till den palestinska myndigheten, för att bidra till reformarbete och för insatser på sociala och ekonomiska områden.

Biståndet till Irak omfattas av humanitära insatser och stöd till återuppbyggnadsprocessen för att återupprätta och förstärka offentliga tjänster, fattigdomsbekämpning, stöd till gott samhällsstyre, det civila samhället och mänskliga rättigheter.

Asien

Biståndet till Asien omfattar i stort sett samtliga länder. De största mottagarna är Afghanistan, Bangladesh, Indien, Sri Lanka och Pakistan. Stöd till makroekonomi och social utveckling är den största sektorn, följt av stöd till regional integration, livsmedelssäkerhet och landsbygdsutveckling. Viktiga frågor som Sverige särskilt prioriterat är övergripande metodfrågor, jämställdhet, mänskliga rättigheter och miljö, samt en effektiv utvärdering av biståndet.

Östeuropa och Centralasien

Tacis-programmet (Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States) är Europeiska gemenskapens främsta instrument för biståndsinsatser i Östeuropa, Södra Kaukasien och Centralasien. Det övergripande syftet med programmet är att stödja övergången till marknadsekonomi med speciell tonvikt på demokrati och utveckling av ett rättssamhälle.

Under år 2003 lade kommissionen fram förslag till genomgripande förändringar av Tacis gränsöverskridande program inom ramen för den europeiska grannlandspolitiken. I praktiken betyder det en betydligt närmare samordning av gemenskapens finansiella instrument för samarbete längs EU:s yttre gräns. Sverige har inom ramen för Tacis främst prioriterat grannlandspolitiken och ett ökat engagemang för Vitryssland.

Västra Balkan

EU lämnar ett omfattande bistånd till länderna på västra Balkan genom det så kallade CARDS-programmet (Community Assistance for Reconstruction, Development, and Stabilisation) som omfattar Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kroatien, Makedonien, Serbien och Montenegro inklusive Kosovo.

Det främsta syftet med biståndet är att stödja ländernas deltagande i den så kallade stabiliserings- och associeringsprocessen (SA-processen), vars övergripande mål är att närma länderna till EU. Samtliga länder är tänkbara kandidater för EU-medlemskap. Tidigare har stöd till återuppbyggnad och flyktingåtervändande dominerat men i takt med ländernas utveckling och förändrade förutsättningar omdirigeras nu stödet successivt från återuppbyggnadsinsatser till institutionsuppbyggande insatser.

Större tematiska och globala program

Europeiska gemenskapen är sedan länge en av världens största givare av humanitärt bistånd. Utöver finansiering av insatser verkar kommissionen för opinionsbildning för det internationella humanitära biståndet, inte minst genom betoning på humanitära kriser som åtnjuter begränsad internationell uppmärksamhet, ofta kallade bortglömda kriser.

Sverige har i sitt samarbete med kommissionen särskilt betonat vikten av att gemenskapens humanitära verksamhet utvecklas i överensstämmelse med det multilaterala ramverket inom FN. Sverige verkar också för att ECHO utvecklar sitt arbete för en smidig övergång från akuta hjälpinsatser till mer långsiktig utveckling.

Livsmedelssäkerhet och livsmedelsbistånd

Programmet syftar till att stödja utvecklingen mot en tryggad livsmedelsförsörjning i samarbetsländerna. När det gäller

livsmedelsbistånd försöker EU i hög grad göra uppköp lokalt eller regionalt i utvecklingsländer. Sverige verkar för att livsmedelsbiståndet ska bli mer utvecklingsorienterat genom att koncentrera biståndet till de fattigaste länderna, verka för ökad långsiktig livsmedelssäkerhet och eftersträva upphandling av livsmedel i utvecklingsländer.

ANSVARIGT DEPARTEMENT

[Utrikesdepartementet](#)

EXTERNA LÄNKAR

[EU om utvecklingssamarbete](#)

OECD:s biståndskommitté, DAC

<http://regeringen.se/sb/d/2355/a/80053>

[Ett mer fokuserat utvecklingsamarbete](#)

[Åtta huvuddrag i global politik](#)

[Internationellt utvecklingsamarbete](#)

[Budget och mål](#)

[Bilateralt samarbete](#)

[Multilateralt samarbete](#)

[Samarbete genom EU](#)

[OECD:s biståndskommitté, DAC](#)

[Millenniemalet](#)

[Frågor och svar om global utveckling och bistånd](#)

Varje år presenterar OECDs biståndskommitté statistik över det totala biståndet i världen. I statistiken framgår också hur mycket varje givarland ger i bistånd.

OECDs biståndskommitté, DAC, samordnar de internationella biståndsgivarnas rapportering om biståndet, och tar fram riktlinjer för biståndet. DAC har slagit fast kriterier för vilken typ av finansiella flöden som får räknas som bistånd. Sådana flöden benämns ODA (Official Development Assistance).

Sedan länge har Sverige för egen del formulerat "enprocentsmålet", som innebär att Sverige ska ge en procent av sin BNI i bistånd. Det uppnåddes 2006.

DACs rapporter om biståndet

OECDs statistik på hur mycket ett land ger i bistånd baseras på de siffror som landet inrapporterat till DAC. Den preliminära statistiken för 2006 offentliggjordes den 3 april i samband med

DAC:s högnivåmöte den 3-4 april 2007. Den definitiva och mer detaljerade inrapporteringen till DAC görs i juni månad varje år.

OECD-rapporten, april 2007

Enligt rapporten uppgår Sveriges preliminära procentandel ODA av BNI för 2006 till 1,03 procent (en stor ökning jämfört med 2005 då siffran 0,94 procent). Förändringen beror på att Sverige ökat sitt bistånd samt att skuldavskrivningarna ökat. För budgetåret 2006 inrapporterade Sverige 29,3 miljarder kronor i bistånd. Det är en ökning med 4,1 miljarder kronor jämfört med 2005.

Andra givare

Förutom Sverige var Luxemburg, Norge, Nederländerna och Danmark de enda länderna som 2006 uppnådde FN:s mål på 0,7% ODA av BNI, enligt rapporten. I absoluta tal var de största givarna USA, Storbritannien, Japan, Frankrike och Tyskland. Sammanlagt har de 22 medlemsländerna i DAC inrapporterat 103,9 miljarder US-dollar ODA vilket innebär att det totala biståndet för 2006 faller med 5,1% jämfört med 2005. Skuldavskrivningarnas andel av den totala summan är 19,2 miljarder US-dollar (främst till Irak och Nigeria).

Bistånd till Afrika

Den preliminära statistiken visar att den totala nivån för 2006 på bistånd till Afrika söder om Sahara, skuldavskrivningar ej inräknade, är oförändrad. Detta trots åtagandet från G8-länderna vid mötet i Gleneagles 2005 om fördubblat stöd till Afrika innan 2010. Visserligen visar statistiken att den bilaterala delen stöd till Afrika söder om Sahara ökade med 23 procent i absoluta tal, men denna ökning var till största del skuldavskrivningar.

ANSVARIGT STATSÅD

[Gunilla Carlsson](#)

ANSVARIGT DEPARTEMENT

[Utrikesdepartementet](#)

RELATERAT

[Det här är OECD](#)

[Pressmeddelande: Sveriges bistånd är åter över en procent](#)

[Parisdeklarationen - så ska biståndet bli effektivare](#)

EXTERNA LÄNKAR

[Läs DAC-rapporten, april 2007, på OECD:s webbplats](#)

[DACs översyn av svenskt utvecklingssamarbete](#)

[DACs riktlinjer om bistånd och mänskliga rättigheter](#)

Budget och mål: Internationellt bistånd

regeringen.se/sb/d/2355/a/50276

[Ett mer fokuserat utvecklingssamarbete](#)

[Åtta huvuddrag i global politik](#)

[Internationellt utvecklingssamarbete](#)

[Budget och mål](#)

[Bilateralt samarbete](#)

[Multilateralt samarbete](#)

[Samarbete genom EU](#)

[OECD:s biståndskommitté, DAC](#)

[Millenniemålen](#)

[Frågor och svar om global utveckling och bistånd](#)

Målet för det internationella utvecklingssamarbetet är att bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor.

Målen för reformsamarbetet i Östeuropa är stärkt demokrati, rättvis och hållbar utveckling samt närmande till Europeiska unionen och dess värdegrunder.

I budgetpropositionen för 2008 uppgår biståndsramen till 32 miljarder kronor, vilket motsvarar en procent av BNI.

Budget 2008: Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Politikområde 8 Internationellt utvecklingssamarbete (utgiftsområde 7)

Tusentals kronor

Biståndsverksamhet	25 485 522
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida	881 945
Nordiska Afrikainstitutet	14 448
Folke Bernadotteakademin	41 056
Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	40 000
Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete	20 000
Totalt	26 482 971

Politikområde 49 Reformsamarbete i Östeuropa (utgiftsområde 7)

Tusentals kronor

Reformsamarbete i Östeuropa	1 219 100

Biståndsramen uppgår till 32 038 miljoner kronor, vilket motsvarar en procent av BNI. Från biståndsramen görs avräkningar om 4 473 miljoner kronor, till exempel för flyktingkostnader. Det återstående beloppet från biståndsramen för politikområde 8 och politikområde 49 uppgår till 27 565 miljoner kronor. Ytterligare 137,2 miljoner kronor tillkommer för samarbete med Östeuropa som inte klassificeras som utvecklingsbistånd.

ANSVARIGT DEPARTEMENT

[Utrikesdepartementet](#)

RELATERAT

[Budgetpropositionen för 2008](#)

[Faktablad: Budget 2008 - Utrikesdepartementets förslag](#)

[Faktablad: Budget 2008 - Det nya utvecklingsarbetet](#)

[Budgetprocessen](#)

Bilateralt samarbete

<http://regeringen.se/sb/d/2355/a/20209>

[Ett mer fokuserat utvecklingssamarbete](#)

[Åtta huvuddrag i global politik](#)

[Internationellt utvecklingssamarbete](#)

[Budget och mål](#)

[Bilateralt samarbete](#)

[Multilateralt samarbete](#)

[Samarbete genom EU](#)

[OECD:s biståndskommitté, DAC](#)

[Millenni målen](#)

[Frågor och svar om global utveckling och bistånd](#)

Huvuddelen av det svenska utvecklingssamarbetet är bilateralt, det vill säga sker med enskilda länder. Denna del av biståndet handläggs av Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida).

Med bilateralt utvecklingssamarbete med enskilda länder avses inte bara staten eller regeringen utan också institutioner, organisationer och företag. Det bilaterala samarbetet utgör cirka två tredjedelar av budgeten för utvecklingssamarbete.

Samarbetsstrategier och samstämmighet

Utvecklingssamarbetets uppgift är att bidra till att förutsättningar för utveckling skapas.

För länder med vilka Sverige har mer omfattande och komplext samarbete styrs detta genom så kallade samarbetsstrategier. Dessa strategier ska vara nära kopplade till samarbetslandets

egna strategier för att bekämpa fattigdomen och alltmer samordnas med övriga givares.

Från projekt till program

Utvecklingssamarbetet inriktas mer och mer mot stöd till större program inom olika områden, som till exempel hälsa eller utbildning, snarare än att finansiera enstaka projekt. Detta för att skapa större helhet i samarbetslandets utvecklingsarbete.

Med länder där Sverige har stora åtaganden bedrivs samarbetet via så kallade landramar, som bygger på mellanstatliga samarbetsavtal mellan Sverige och samarbetslandet. Det är alltid en part i samarbetslandet som genomför insatserna, till exempel ett fackministerium, en myndighet, ett privat företag eller en enskild organisation. Ofta finns en motsvarande svensk samarbetspart med.

Förutom landramssamarbete förekommer andra typer av insatser i olika länder. Dessa är bland annat:

- stöd till demokrati och mänskliga rättigheter
- näringslivssamarbete
- stöd till ekonomiska reformer
- särskilda miljöinsatser
- humanitärt bistånd
- forskningssamarbete
- stöd via svenska enskilda organisationer.

ANSVARIGT DEPARTEMENT

[Utrikesdepartementet](#)

RELATERAT

[UD INFO-faktablad Ett effektivare utvecklingssamarbete](#)

EXTERNA LÄNKAR

[Sida](#)

Frågor och svar om global utveckling och bistånd

<http://regeringen.se/sb/d/4759>

[Allmänna frågor](#)

[EU:s utvidgning](#)

[Frihetsberövad i utlandet](#)

[Global utveckling och bistånd](#)

[Legalisering av handlingar](#)

[Reserekommendationer](#)

[Råd inför utlandsresan](#)

[Utrikes- och säkerhetspolitik](#)

Hur mycket ger Sverige i bistånd?

Under 2007 ges cirka 30 miljarder kronor i bistånd, det vill säga en procent av beräknad bruttonationalinkomst (BNI).

Mer information om det svenska biståndet hittar du under global utveckling och bistånd samt på Sida:s webbplats.

[Läs mer om global utveckling och bistånd](#)

[Sidas webbplats](#)

Kommer Sverige att uppnå målet om en procent avbruttonationalinkomsten (BNI) i bistånd?

Enprocentmålet uppnåddes 2006.

Hur väljer Sverige samarbetsländer?

Sverige har de senaste trettio åren haft nära bilateralt samarbete med ett 70-tal länder, som har varierat lite under dessa år, där särskilda samarbetsstrategier tagits fram. Därutöver har bistånd

getts till ett stort antal ytterligare länder, en del bilateralt, men det mesta multilateralt (det vill säga via stora internationella organisationer som FN och Världsbanken) och genom både svenska och internationella enskilda organisationer. Därutöver tillkommer humanitärt bistånd (katastrofhjälp) vid krig, konflikter och naturkatastrofer. Sammanlagt har Sverige haft någon form av utvecklingssamarbete med cirka 120 länder.

Från och med denna höst har regeringen dock bestämt att utvecklingssamarbetet ska fokusera på färre länder för att öka kvaliteten och effektiviteten i biståndet. I en noggrann process har 33 länder utvalts för fortsatt långsiktigt samarbete.

Läs mer om landfokuseringen

[Landfokusering - ett sätt att effektivisera utvecklingssamarbetet](#)

Vad innebär Sveriges politik för global utveckling?

Denna nya politik för global utveckling antogs av riksdagen i december 2003 utifrån regeringens proposition Gemensamt ansvar - Sveriges politik för global utveckling(2002/03:122).

Kärnan i politiken är att alla politikområden måste dra åt samma håll - att de inte får motverka varandra utifrån målet om en rättvis och hållbar global utveckling. Politiken utgår från ett rättviseperspektiv och fattiga människors perspektiv

[Läs mer om global utveckling](#)

Vad är Milleniedeklarationen och millenniemålen?

Milleniedeklarationen antogs år 2000 av världens stats- och regeringschefer utifrån insikten att det behövs en helhetssyn på utveckling och fattigdomsbekämpning. Utifrån deklarationen antogs åtta mätbara och tidsbundna mål med det övergripande målet att halvera antalet människor som lever på mindre än en dollar om dagen till år 2015.